

Сигналізаційне повідомлення №12 від 05.08.2025 р.

Погодні умови серпня сприятимуть поширенню метеликів підгризаючих та листогризучих совок II покоління. На кінець III декади серпня за ніч на світлопастку уловлюється 2 екз. **озимої совки**, 2 екз. **окличної совки**, крім того 1-2 екз. на 10 кроків – **совки-гамми**. Надалі інтенсивність льоту метеликів, який продовжуватиметься до кінця серпня – початку вересня, зростатиме, проходитиме відкладання яєць та відродження личинок. Гусениці листогризучих совок розвиватимуться та шкодитимуть овочевим, просапним, багаторічним травам та іншим культурам.

За теплої, помірно вологої погоди, наявності джерела живлення - квітучої рослинності, повсюди може сформуватися потенційна загроза пошкодження посівів озимини.

Протягом льоту метеликів близько 70% їх можна знищити із використанням на посівах просапних, овочевих культур та на площах, призначених під посів озимини, коритця з мелясою, що бродить. Коритця (оптимальний розмір їх 50x30, висота - 6 см) виставляють на полях із розрахунку

2-5 шт./га. Встановлюють їх на висоті 0,9-1 м в 10-20 м від краю поля на відстані 20-30 м одне від одного. Одне коритце контролює площу близько 0,5 га. Коритця заповнюють розведеною у воді мелясою в співвідношенні 1 частина меляси на 2-3 частини води з додаванням пивних чи звичайних дріжджів для початку бродіння.

На посівах озимого ріпаку, озимої пшениці на початку та в період масового відкладання яєць метеликами підгризаючих совок, а на пізніх просапних, овочевих культурах - листогризучих совок, доцільно внести **трихограму**. Випуск трихограми на початку та в період масового відкладання яєць **підгризаючими совками** розпочинають за наявності 0,4-0,6 яйця/м². У посівах цукрових буряків, соняшнику, багаторічних трав, озимої пшениці за кількості до 30 яєць шкідника на 1 м² норма випуску трихограми становить 30 тис. самиць/га, а понад 30 – одна самиця на 10 яєць шкідника. На парах перший випуск проводять в нормі 10 тис. самиць на га, а наступні - залежно від чисельності яєць на 1 м²: менше одного яйця - у співвідношенні 1:1 (одна самиця на одне яйце шкідника); до 5 яєць - 1:5; до 10-15 яєць - 1:7; понад 15 яєць на 1 м² - 1:10.

До розселення трихограмовані яйця зернової молі зберігають при температурі +3...+4°C та відносній вологості повітря 85–90% до 10 діб. Довші терміни зберігання ентомофага в цих умовах призводять до втрати його якісних показників.

У стадії **імаго** трихограму розселяють тільки ручним способом вранці з 7 до 11 год. та ввечері з 16 до 20 год., в період максимальної активності яйцеїда. Не бажано проводити випуск трихограми в росяну погоду.

У стадії **сформованого імаго в яйцях зернової молі** яйцеїда можна розселяти ручним чи механічним способом в будь-яку годину доби за 1-2 доби до виходу дорослих комах з яєць живителя, або 5-9 діб в разі внесення діапаузуючої трихограми.

Проти **листогризучих совок** за сприятливих умов для розвитку трихограми (ГТК 0,9-1,2, тобто помірно тепла погода з достатнім вологозабезпеченням) випуск яйцеїда проводять як звичайно: перший на початку, другий – в період масового відкладання яєць. Проте за умов подовжених термінів льоту совок виникає необхідність проведення додатково третього випуску через 5-7 днів після другого. У 1-й строк випускають 20 тис. самиць/га, а в наступних – з розрахунку 1 самиця трихограми на 20 яєць шкідника на 1 м². Якщо для розвитку трихограми

складаються несприятливі умови (ГТК 0,5-0,8 або 1,3-1,7, тобто посушлива або навпаки, надмірно волога погода), існує необхідність у повторних випусках, оскільки її найбільш ефективна дія обмежується 3-5 днями. Перший випуск яйцеїда в нормі 30-40 тис./га проводять за чисельності 7-8 яєць/м² для совок з груповою яйцекладкою та 15 яєць на 100 рослин за поодинокі яйцекладки. Для оптимізації строків і норм випуску трихограми слід враховувати результати обліку совок на світлота феромонні пастки. Так, якщо на феромонну пастку виловлено 3-4 самці першого або 7-8 другого покоління капустяної, 4 самці бавовникової совок, то трихограму випускають через 2-3 дні.

Трихограму необхідно випускати вранці або надвечір, коли не спекотно. Якщо протягом доби після випуску відбулося різке погіршення погодних умов (дощ, значне зниження температури, сильний вітер тощо), випуск слід повторити за сприятливих умов.

На території Вінницької області замовити послуги з придбання трихограми можна у біолабораторіях:

1. ТОВ «Вінницька біолабораторія» – 23201, Вінницький район, с. Вінницькі Хутори, вул. Незалежності, 2-Г. Керівник - Волощенко Василь Олександрович. Телефони – (067) 9861060 (керівник), (067) 433-45-21, веб-сторінка <http://biovin.com.ua>, e-mail: biovincom@gmail.com;

2. ПП «Томашпільська біолабораторія» – 24200, сел. Томашпіль, вул. І. Гаврилюка, 125. Керівник – Романюк Марія Андріївна. Телефони – (097) 4473830 (керівник), (04348) 22537;

3. ТОВ «Чернівецька біолабораторія» – 24000, сел. Чернівці, вул. Суворова, 26. Керівник – Пасічник Володимир Григорович. Телефон – (04357) 21389, (098) 87-64-363.

За появи осередків високої чисельності гусениць **підгризаючих совок** (ЕПШ у посівах буряків 1-2, кукурудзи, соняшнику, картоплі, інших просапних 3-8, озимої пшениці - 3 екз./м²) рекомендовано використовувати суміші фосфорорганічних і піретроїдних інсектицидів у половинних нормах з додаванням 3-4 кг/га сечовини. Кращі результати дають обробки у вечірні години, коли гусінь харчується на рослинах.

Проти гусениць **листогризучих совок** використовують інсектициди різних класів : карбаксаміди (флубендіамід), піретроїди (гамма-цигалотрин, біфентрин, дельтаметрин, бета-цифлутрин), неонікотиноїди (імдаклопрід), фосфоорганічні сполуки (диметоат), бензаміди (дифлубензурон), спіносини (спінеторам) та інші; **біопрепарати** ІНСЕКТУРІН, суспензія, Лепідоцид, в.р., Лепідоцид-БТУ, р., Скарадо-М, ЗП. Такі ж класи інсектицидів можна використовувати проти гусениць помідорної, бавовникової, інших совок, бажано до початку плодоутворення.

Використовувати хімічні заходи захисту за умов суворого дотримання вимог законів України «Про захист рослин», «Про пестициди і агрохімікати», «Інструкції з профілактики та встановлення факту отруєння бджіл засобами захисту рослин», «Переліку пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні», нормативно правових актів у сферах санітарної безпеки, охорони праці та навколишнього середовища. На присадибних ділянках використовувати лише пестициди, які призначені для роздрібного продажу населенню.

Усі роботи із засобами захисту рослин слід проводити у вечірні та ранкові години в період відсутності льоту бджіл при мінімальних висхідних повітряних потоках за швидкості вітру до 4 м/с. В разі обробки засобами захисту рослин присадибних ділянок необхідно обов'язково забезпечити безпеку мешканців прилеглих територій від шкідливого впливу пестицидів.

Необхідно обов'язково враховувати, що в період застосування пестицидів навіть на полях, де відсутні медоноси, в радіусі 10 км можуть перебувати квітучі дикорослі рослин (квітучі дикорослі дерева, різнотрав'я тощо), до яких будуть перелітати бджоли через поля, які обробляються, тому необхідно обов'язково враховувати такі ризики.

Начальник управління
фітосанітарної безпеки

підписано

Наталія САМБОРСЬКА

Начальник відділу
захисту рослин, фітосанітарної
діагностики та прогнозування

підписано

Сергій ФРАНКОВ